

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo igit[ur] breuiter explicanda est p[...]cti original[i] q[ui]ditatiua r[ati]o

...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo De Cōceptione

cienda: dicitur tñ aliq̄ prius alijs ordinasse po-
ritate dignitatē & p̄fectionis. vtz ea q̄ di-
ḡiora sunt & p̄fectiora. Qm̄ igit̄ inter oēs
puras creaturas dignior: p̄fectior: & nobili-
or est: h̄ra dei genitrix virgo maria. Q̄ dicit̄
ordinata a deo: & p̄concepta p̄ordinatiue
in mēte diuina añ oēm creaturā. Et q̄ ad p̄-
ductionē actualē & realē cōceptionē i actua-
li subsistētia multe fuerūt creature p̄us p̄-
ducte & multe mulieres prius cōcepte: sed
hec vt dicit̄ est p̄ ceteris oibz puris creatu-
ris p̄us ordinata & p̄concepta est in mente
dei prioritate dignitatē. Q̄ bñ p̄t dicere.
Necdū erant abyssi & ego iā cōcepta eram.
Iuxta q̄d etiā i p̄sona ei⁹ recitat̄ illd̄ Eccl̄.
xiiij. Ab initio & añ secula creata sū. Qm̄
itaq; virginis hui⁹ cōceptio sic añ oēs cre-
aturas a diuina dei p̄uidētia: p̄uisa: & p̄-
ordinata est: Iustus est atq; nob̄ necessariuz
p̄pter quoz salutē huiuscemodi p̄ginis sic a
deo p̄ordinata est: cōceptio: vt totis aniorū
p̄cordijs h̄ac sacr̄tissimā p̄ginis cōceptio-
nē veneremur atq; tota mentis deuotiōe
celebrem⁹. Cū autē p̄ginis cōceptionē cele-
bram⁹ non habetur respect⁹ ad cōceptionē
seminis. que scilicet non est aliud q̄ semin-
is decisio: sed ad cōceptionē animationis
q̄. aia a deo creata est & corpi infusa. Cele-
brat̄ tñ h̄mōi cōceptio illa die q̄ facta est se-
minis decisio: q̄ sic dicit̄ Jordan⁹. Tunc
incepit materia ei⁹ disponi ad susceptionē
ale q̄ postea p̄uenienti tpe a deo creata et
ḡa & h̄ritibus plena atq; sanctissima cor-
pori illi est vnita. Possum⁹ autē adducere
tres sp̄ales rōnes p̄pter q̄s fieri debz de-
uotio n̄ra maior atq; feruentior ad hoc fe-
stū solennit̄ celebrandū. **P**ria ē rō di-
uine ordinationis: q̄ vtz sic añ oēm purā
creaturā p̄ordinata fuit huiuscemodi p̄gi-
nis cōceptio. vt p̄dictū ē. Et p̄ordinata est
am huiuscemodi cōceptionis celebratio &
solēnis veneratio: q̄d vtz sic possum⁹ p̄-
suadere. q̄ sicut dicit̄ Act. v. Illud q̄d est ab
hoibz ordinatū satis cito dissoluit: sed q̄d
est a deo nō p̄t dissolui imo magis augmen-
tat. sic autē est de celebratione cōceptionis di-
gnissime m̄ris dei. Quidē em̄ q̄ posteaq;
incepit ab eccl̄a celebrari sp̄ magis ac ma-
gis creuit p̄ploz duotio ad ei⁹ celebratio-
nē. Nec mir⁹: q̄ vt dicit̄ Anb. Non ē am̄-
cus p̄ginis q̄ celebrare respuit festū cōcepti-

onis. **S**ecta est rō p̄ginee patrocinatōis
Parata nāq; est patrocinari lingul̄ suā cō-
ceptionē deuote celebrantibz. Qm̄ legit̄ in
historijs de abbate h̄lebrino q̄ erat in ma-
ri in periculo magno: Cui roganti p̄ginez
glossam: ipa apparuit dicēte. Si mihi p̄mi-
seris q̄ festū cōceptionis mee mundo cele-
brandū annuntiabis: hoc piculuz euades.
q̄d ita p̄misit & piculum euasit. **T**ertia ē
rō inchoate redemptionis. Tunc em̄ dicit̄ p̄-
ichoata n̄ra redemptio cū formata ē illa ma-
teria ex q̄ sumptū est p̄ciosum n̄ri redemptio-
ris corpus. q̄d sumptū ē ex p̄pria p̄gis cor-
porali substātia hodierna die cōcepta. Nā
sic dicit̄ Dam. li. iij. Filius dei constructus
sibi ex castis & purissimis sanguinibz p̄-
ginis carnē animatā ania rōnali. Qm̄ cum
ipe ch̄s hō p̄cuisus fuerit & p̄ordinat⁹ a
deo añ oēm creaturā: sequit̄. q̄ etiā ipa p̄-
go ex cui⁹ substātia imediate sumpta est
ch̄i p̄uantas p̄ ceteris oibz creaturis
a deo p̄ordinata ē & in mente dei p̄cepta
Recte q̄ dicere p̄t q̄d assumptū ē p̄ thēma-
te. Necdū erant abyssi & ego iā cōce. eram.

P Reuisa est igit̄ virgo bl̄a & a dei p̄-
uidētia p̄ordinata & añ oēm crea-
tura in diuina mēte p̄concepta p̄ordinate q̄
de dignitatē & p̄fectionis atq; nobilitatis
rāq; s. dignissima: p̄fectissima: & nobiliss-
ma creaturaz dei. Propt̄ q̄d sane atq; fir-
miter credim⁹ eā semp̄ fuisse purissimā at-
q; innocentissimā: nec in sua cōceptioe p̄cti
originali maculā p̄traxisse s; ab eo p̄cōsus
imūne & exemptā extitisse. P̄o cui⁹ exem-
ptiōis elucidatiōe tria p̄ncipalit̄ in h̄ sermo-
ne determinabim⁹. vtz

Pcti originali q̄ditatiuā rōnem
Sacre p̄ginis p̄seruatiuā sanctificationē.
Difficultatē notabilis satisfactiuam sol-
lutionem.

Primo igit̄ breuiter explicanda est
p̄cti originali q̄ditatiua rō vt exim⁹
de facilius videre possum⁹ quō po-
tuerit ab eo p̄seruari sanctissima p̄go. Qm̄
autē euidēt⁹ & ordinatiuz in hoc articulo
procedamus tria sunt a nobis per ordinē
declaranda.

Primū originali iusticie p̄cōsus.
Secūdm originali p̄cti causauitas.
Tertiū originali culpe q̄ditas.

Prima videnda est origi-
 nalis iusticie veritas seu formalitas. Pro
 q̄ norandū q̄ sic videt velle doctor subtil
 Sco. in. ij. sent. dist. xlix. Iusticia original
 erat donū sup̄naturale faciens p̄fectā tran
 s̄litate in aia q̄ntū ad oēs potētiās ita q̄
 natura inferior non inclinaret̄ iudiciū
 superioris: aut si inclinaret̄ q̄ntū est ex se:
 posset tñ a superiori ordinari z regulari si
 ne difficultate superioris z sine tristitia i/
 ferioris qd̄ non hiet potētia facta in pu
 ris naturalibz. Hec ibi. Ex q̄bz apparet q̄
 iusticiam originalem erat in hoie triplex
 p̄uenientissima z vtilis rectitudo. **Pri**
 ma est rectitudo intellectual̄ rōnis qz. i. re
 cte erat in deū ordinata z de omnibz agen
 dis recte dicebat. **Secda** ē rectitudo sē
 sualis moderatōis q̄vies sensualitas erat
 sic moderatā z a rōne regulata q̄ in omnibz
 erat ip̄i recte rōni subiecta. **Tertio** ē re/
 ctitudo corporalis dispositionis qz sic
 erat corp̄ dispositū q̄ erat ip̄i ante oīmo/
 de subiectū.

Secdo videnda est origina-
 lis p̄ri causalitas. Pro q̄ norandū q̄ sicut
 dicit Sco. in. ij. sent. dist. xlix. Ad p̄ri ori
 ginale concurrunt duo. i. carentia iusticie
 originalis tanq̄ formale: z debitū haben
 di eā in materiale. Sic in alijs p̄uatiombz
 cōcurrit carētia z aptitudo ad habitū. De
 bitum aut̄ istud ap̄eo: statuente legē istaz.
 Do iusticia tibi ade z omnibz filijs tuis na
 turalibz do eam eadē datione quantū ē ex
 parte mea. Et ideo ex hac datione tenent
 omnes eā hie z ex parte p̄pagante p̄ cuius
 actionē iste est filius naturalis ade. Et sic
 lnerat hoc debitū per duas causas positi
 uas. Illa aut̄ carentia non habet causā ni
 si negatiue scz non dantem iusticiā origi
 nalem cur̄ si q̄rat vltērius causa: nō est ni
 si demeritoria. qz scz adā demeruit ne iusti
 cia originalis daret̄ suis posteris. Deme
 ritoria q̄ causa quare non dat̄ est adā p̄ch
 cans: negatiua non dāns est deus. Non ei
 si seruasset adam iusticiā originalem trāsi
 funderet eā pater in filiū: cū sit donū sup̄
 naturale: sed deus ip̄e cooperaret̄ regula
 riter dando iusticiā p̄pagato. sicut z modo
 niam rationalem creat̄ corpe p̄fecte orga
 nizado. Hec Sco. vbi. s. prim in solutionē

tertij argumenti z partim in corpe q̄stiois
 Ex dicitis p̄z q̄ p̄ri originalis triplex est
 causa. Prima est causa obligatoria. i. deus
 dāns iusticiā originālē ade. p̄ se z suis fil
 ijs. Secda ē causa demeritoria. i. adā p̄ch
 cans. Tertia est cā negatoria. i. deus non
 dāns. vt dicitū est.

Tertio videnda est origi-
 nalis culpe quiditas. Pro q̄ norandū fm
 Sco. vbi s. dist. xxx. Peccatū originale ē ca
 rētia original̄ iusticie debite: z nō quicūq̄
 debite sed debite qz in primo parente acce
 p̄ter in ip̄o amisse. Quia igit̄ p̄sona ista ē
 naturalis filius vel filia ade: ideo debitor
 est originalis iusticie dare a deo ip̄i ade. p̄
 se et filijs suis: et caret ea sō habet pecca
 tū originale. Hec Sco. Ad ostendendū
 aut̄ clarius q̄re in ista p̄sona pura in paruu
 lo est culpabilis h̄mōi carentia iusticie: ad
 dit Durādus indignitatē habēdi. Ita q̄
 fm ip̄m oportet dicere q̄ peccatū origina
 le est carentia originalis iusticie debite in/
 esse cum indignitate habēdi. H̄mōi aut̄
 indignitas etiam intelligi potest ex dicitis
 Scotti. p̄cipue ex hoc q̄ dicit causam de/
 meritoriaz peccati original̄ esse adam pec
 cantem. Nam p̄ter peccatū ade facta est
 natura humana indigna habere iusticiam
 originalem. Qz aut̄ h̄mōi indignitas sit
 de rōne peccati originalis p̄ter: quia po
 sita carentia originalis iusticie: z etiaz po
 sito debito habēdi: non propter hoc po
 neretur culpa originalis nisi etiam esset in/
 dignitas habēdi illaz p̄ueniens ex de/
 merito ade. Qd̄ p̄bat sic. quia si adā non
 peccasset: potuisset de⁹ nō dare originalē iu
 sticiam alicui filio z eius. non em̄ cogere
 dare. et tunc in ip̄o fuisset carentia origina
 lis iusticie z etia debitum habēdi eam ex
 lege a deo p̄ordinata. nec tamen in deo fu
 isset originale peccatum. quia talis caren
 tia iusticie non esset ex demerito patris: me
 q̄ ex demerito filij: sed ex mera dei volun
 tate. Ex predictis igitur patet q̄ ad ratio
 nem seu quiditates originalis peccati tria
 concurrunt. Primum est originalis iusti
 cie carentia. Secūm est debitum habēdi
 originalē iusticiā. Tertium ē indignitas
 habēdi eam. Hec p̄ primo articulo bre
 uiter dicta sufficiant.

